

Ontwerp startbeslissing signaalgebied
OOSTDIJK ZUID MOERBRUGGE (SG_R3_BPO_03)
OOSTKAMP

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Oostdijk Zuid Moerbrugge de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Oostdijk Zuid-Moerbrugge Oostkamp](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Oostkamp

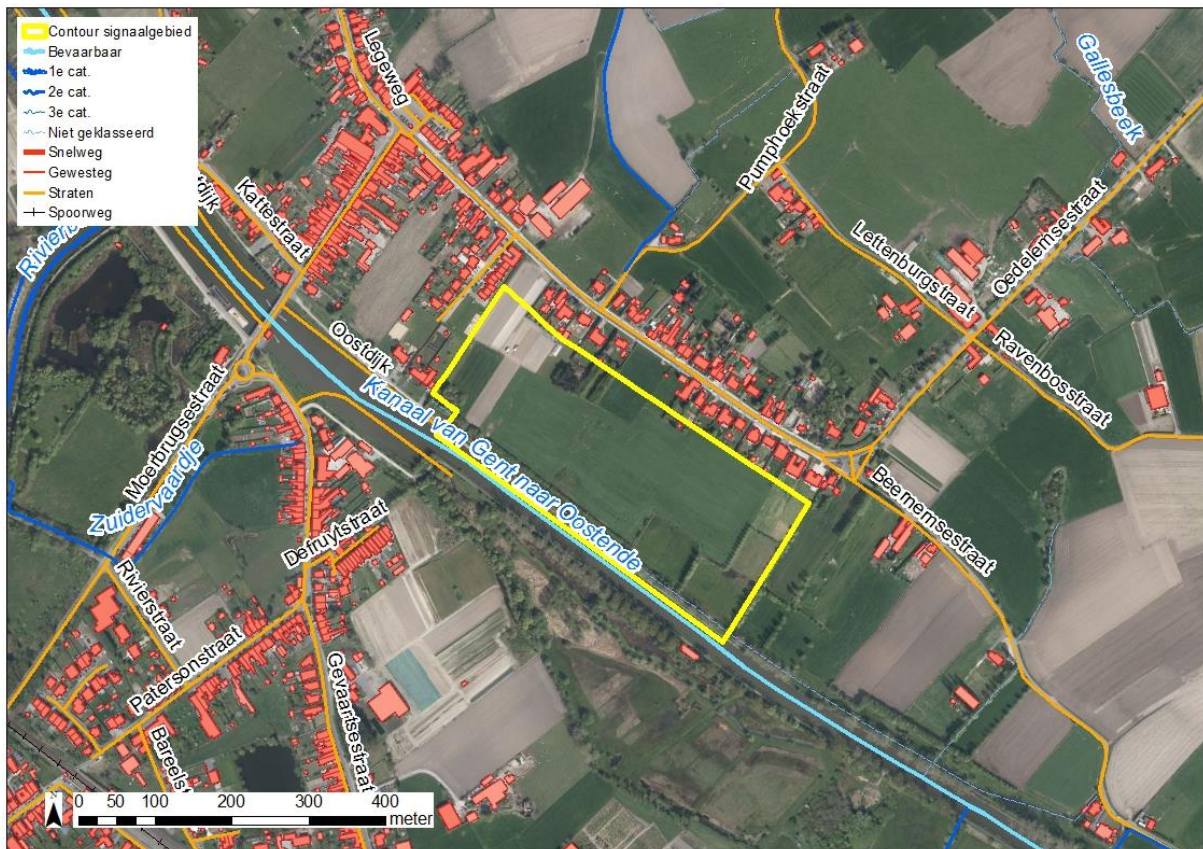
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied Moerbrugge Oost situeert zich te Moerbrugge, deelgemeente van Oostkamp en paalt in het zuidoosten aan de bebouwde dorpskern.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: afstroomgebied van het kanaal Gent-Brugge, waterloop WO.10.1 lokaal gekend onder de naam Coupurebeek

Oppervlakte: 9,88 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

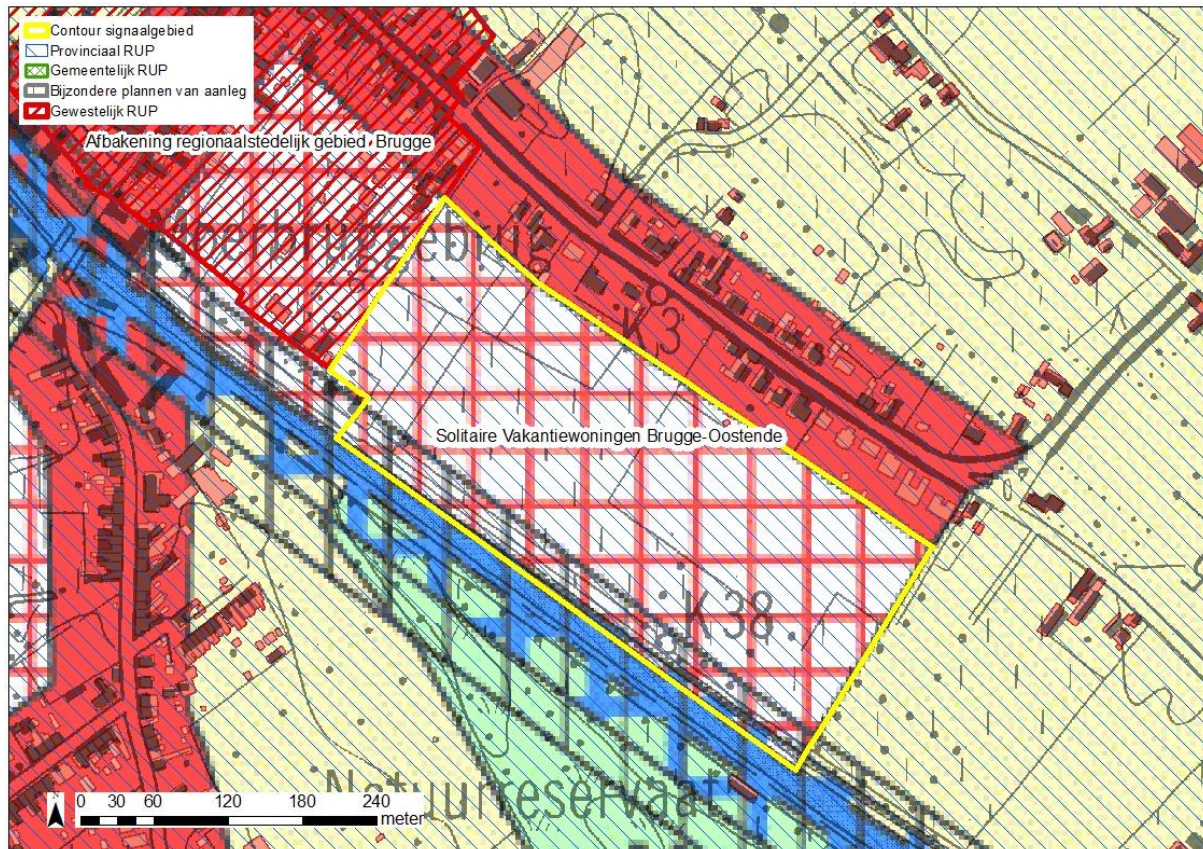
Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is gelegen binnen het gewestplan 3. Brugge - Oostkust vastgelegd in het K.B. van 07.04.1977 en gewijzigd bij Ministerieel Besluit van 19 september 1996. Het signaalgebied ligt volledig binnen "Woonuitbreidingsgebied" (code 0105).

Globale beschrijving:

Het signaalgebied is vandaag in landbouwgebruik. Zowel grasweiden als akkerland komen voor.

De strook langsheen het kanaal is eigendom van W&Z en valt binnen de reservatiezone van het kanaal op het gewestplan. W&Z heeft deze strook in beheer gegeven aan Natuurpunt.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Als afbakening van het te onderzoeken signaalgebied worden de kadastrale percelen gekozen in het woonuitbreidingsgebied waar nog geen bebouwing op is gerealiseerd en die niet in aanmerking komen voor bebouwing volgens het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Het geheel wordt versneden binnen de grens van de gewestplanbestemming woonuitbreidingsgebied wat betekent dat sommige kadastrale percelen gelegen aan de Oedelemstraat doorsneden worden. Het deel van de kadastrale percelen dat de bestemming woonuitbreidingsgebied heeft, komt binnen het afgebakend signaalgebied te liggen. De grilligheid van de kadastrale percelen in combinatie met de contour van het woonuitbreidingsgebied heeft geleid tot deze functionele keuze.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

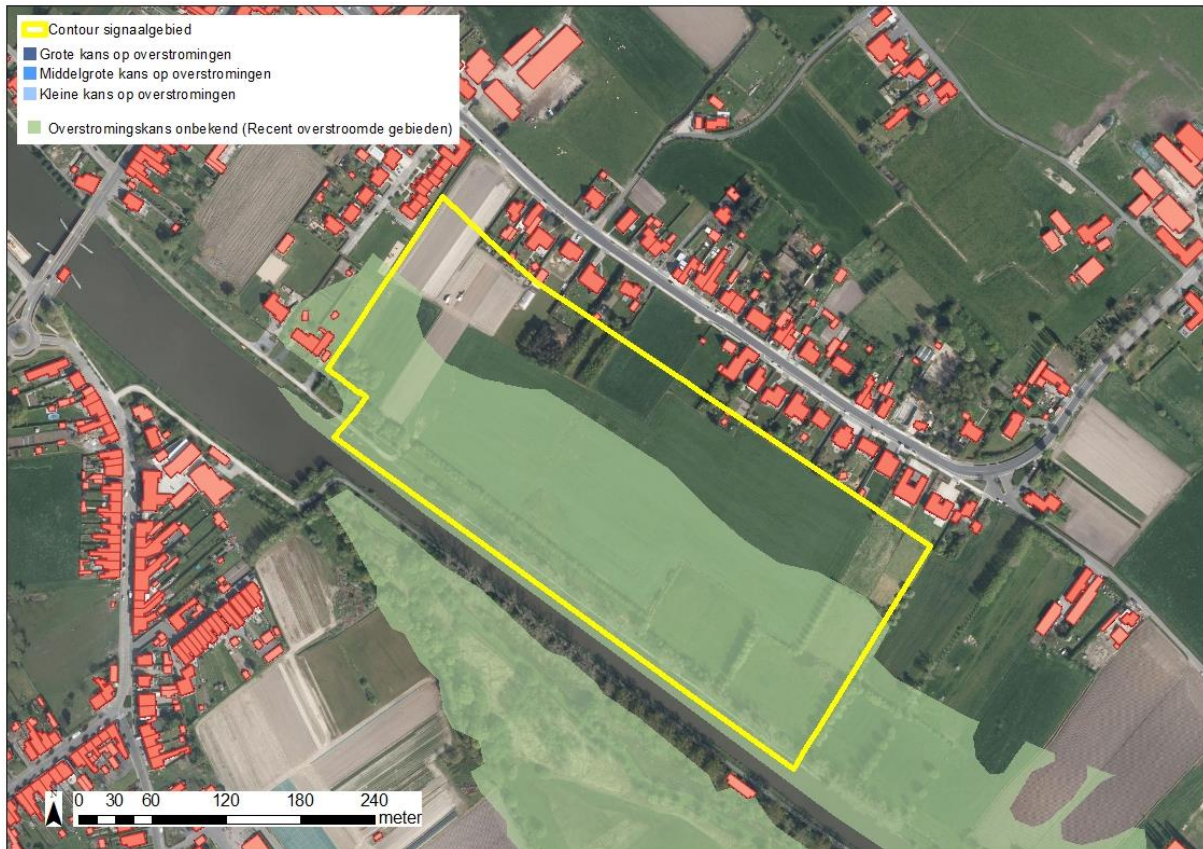
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

De overstromingskans binnen het gebied is volgens de ORL kaart onbekend.

In het aanpalend afstromingsgebied van de Geuzenbeek traden in de voorbije 10 jaar meermaals hoogwaterstanden op met bedreiging van huizen aan de Beernemstraat. Aangezien het afstroomgebied van de Coupurebeek bij hoogwater in communicatie staat met het afstroomgebied van de Geuzenbeek lijkt het plausibel aan te nemen dat overstromingen in het signaalgebied zich voordoen met een frequentie van eens om de 10 jaar.

3.1.2 KLIMAATTOETS

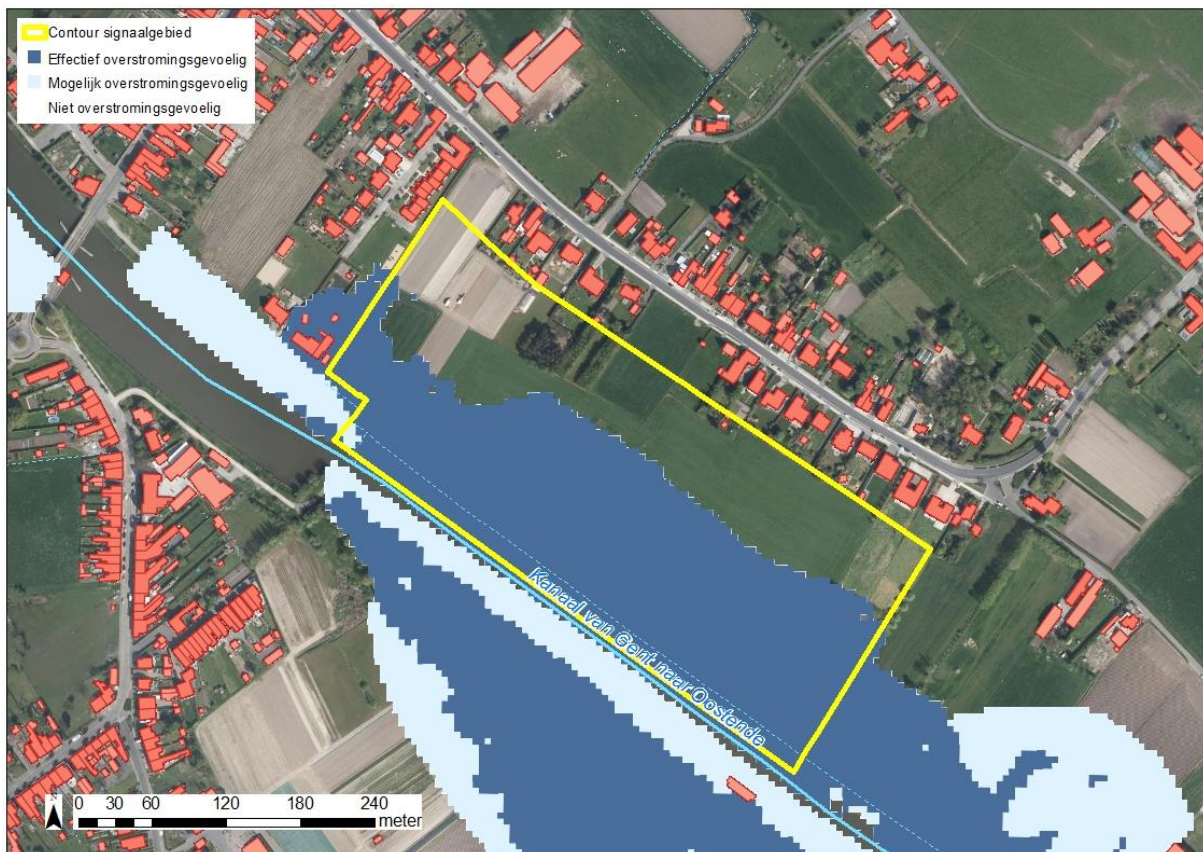
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied zijn geen klimaattoetskaarten beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

De bestaande overstromingskaarten geven aan dat er overstromingen kunnen optreden in het signaalgebied.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

Er lijken 2 plausibele redenen te zijn voor de overstromingen:

- 1) Het water kan niet worden afgevoerd via de Coupurebeek doordat het waterpeil in het kanaal te hoog staat en de terugslagkleppen op de 2 lozingspunten van de Coupurebeek hierdoor gesloten zijn.
- 2) Er is melding gemaakt door de gemeente dat in het verleden (wellicht voor realisatie van de keersluis te Beernem in 1998) bij extreem hoge waterstanden kanaalwater terecht is gekomen in het gebied door overtopping van de dijk.

De enigste doelgerichte aangifte van overstromingen in het gebied heeft betrekking op het overstromingsevent in de jaarwende 2002-2003. Erna werden er geen meldingen meer gedaan van overstromingen. Weliswaar heeft er zich sedert het overstromingsevent van de jaarwende van 2002-2003 geen enkele winteroverstromingen met dezelfde omvang weer voorgedaan in de omgeving van Brugge.

De overstromingen zijn gelinkt aan de hoogwaterstanden op het kanaal. Bij hoogwaterstanden kan de afvoersloot WO.10.1 door toedoen van terugslagkleppen niet lozen in het kanaal. Bij extreme waterstanden kan ook water uit het kanaal overtoppen via de kanaalberm.

Waterstanden op het kanaal van circa 6m30 TAW zijn opgetreden tijdens de was van de jaarwende 2002-2003. In dit geval kan men aannemen dat het gebied overstroombaar is tot op een hoogte van 6m30 TAW. Neemt men bovendien aan dat water zich accumuleert van uit het stroomopwaarts afstroomgebied, inclusief water afkomstig van de Geuzenbeek dat omwille van hoogwaterstanden niet kan geloosd worden dan lijkt een extra marge van 20 cm aannemelijk.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Oostkamp

Het GRS is goedgekeurd op 14 september 2006 door de bestendige deputatie. In het informatief gedeelte van het GRS leest men m.b.t. het signaalgebied het volgende:

Het GRS stelt dat het woonuitbreidingsgebied ten zuiden van de Oedelemsestraat gedeeltelijk wordt weerhouden (stuk tussen de V. Hennemanstraat en St. Godelievestraat). Het overige stuk van dit woonuitbreidingsgebied wordt geschrapt en omgezet naar agrarisch gebied en/of natuurgebied.

Het WUG valt ook binnen Speciale Beschermingszone– afbakening van de habitatrictlijn.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 12/03/2015 – overleg gemeente Oostkamp, Ruimte Vlaanderen en Bekkensecretariaat Brugse Polders
- 30/10/2015 – De dienst RO van stad Brugge stelt na bespreken met hun bevoegde schepen volgend voorstel van gunstig advies voor aan het CBS: Gunstig. Het voorstel van startbeslissing wordt goedgekeurd aangezien het nog voldoende keuzevrijheden laat voor verdere uitwerking in de gemeentelijke planinitiatieven (RUP's) en projecten. Er moet wel rekening gehouden worden met de bezorgdheden uit het advies, inzake juridische waarde en instrumentarium voor het opleggen van randvoorwaarden
- 31/03/2015 – bespreking op GTO Brugse Polders
- 20/04/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 29/04/2015 – overleg gemeente Oostkamp, Ruimte Vlaanderen, Bekkensecretariaat Brugse Polders, VLM, VMM-AOW en ADLO
- 12/05/2015 – voorstel van startbeslissing goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders al beleidsondersteunend document.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- n.v.t.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

Instrument:

Niet van toepassing

Initiatiefnemer:

Niet van toepassing

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Gelet op de beperkte omvang van de overstromingen en gelet op het feit dat het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Oostkamp vooropstelt dat het WUG geschrapt wordt en omgevormd wordt naar een openruimtebestemming (landbouw en/of natuur) is verdere behandeling van het signaalgebied "Moerbrugge-Oostdijk" in principe niet meer aan de orde.

Beslissing Vlaamse Regering d.d.31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.